

บทคัดย่อ

สิทธิพร แก้ววิสัย : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
กองทุนหมู่บ้านคลองยาง
อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ. ดร. อรรถพร วราอัศวปติ

ISBN

นโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลที่ให้มีการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนในชนบทและชุมชนเมืองจัดตั้งกองทุนและได้ดำเนินการมาเป็นระยะเวลาหนึ่งจึงได้มีการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน โดยให้บัณฑิตกองทุนเป็นผู้ประเมินซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการประเมินคือ เพื่อให้ทราบกระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านคลองยางว่าบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนดไว้หรือไม่และเพื่อให้ทราบปัจจัยด้านบวกด้านลบที่มีผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ และเพื่อทราบข้อมูลระดับความเข้มแข็งของหมู่บ้านตามตัวชี้วัดที่กองทุนหมู่บ้านกำหนดหรือไม่ โดยใช้ชีพชีโม่เดลเป็นรูปแบบในการประเมิน และใช้ บรร.1-บรร.12 เป็นเครื่องมือในการประเมิน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสังเกต จดบันทึก การสัมภาษณ์ และการจัดเวทีชาวบ้าน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกองทุนหมู่บ้านคลองยาง ชาวบ้านเขียนโครงการขอกู้ไม่ได้เนื่องจากขาดความเข้าใจและไม่เข้าใจหลักเกณฑ์ในการอนุมัติเงินกู้ของคณะกรรมการ สมาชิกต้องการกู้เงินจำนวนมาก ๆ แต่ได้น้อย และต้องการเงินสดมากกว่าการโอนผ่านธนาคาร ในด้านการบริหารงานของคณะกรรมการกองทุนเป็นไปด้วยดีเนื่องจากเป็นผู้ที่เคยผ่านงานด้านบริหารมาแล้วและเป็นผู้ที่เสียสละเวลาเพื่อส่วนรวม ชาวบ้านได้มีการพึ่งพาตนเองเช่นกระบวนการสรรหาคณะกรรมการกองทุน การร่างระเบียบ กองทุนซึ่งมีการประชุมทุกเดือนเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาาร่วมกัน การเกิดกองทุนหมู่บ้านคลองยางขึ้นได้นั้นเริ่มจากชาวบ้านมีความสามัคคีร่วมมือกันประสานงานจัดตั้งกองทุน และมีความต้องการอยากให้มีกองทุนเกิดขึ้นเพื่อที่จะได้มีเงินทุนในการประกอบอาชีพ อีกทั้งคณะกรรมการกองทุนก็มีคุณสมบัติครบถ้วนตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนและมีความพร้อมและความเต็มใจที่จะเข้าร่วมบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน มีชาวบ้านสมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุนเพิ่มมากขึ้นตามลำดับมีการวางแผนจัดสรรผลประโยชน์จากกองทุนเพื่อพัฒนาหมู่บ้านทั้งพัฒนาคนและพัฒนาสิ่งแวดล้อมปัจจัยด้านบวกที่ส่งผลให้กองทุนหมู่บ้านคลองยาง บรรลุเป้าหมายได้แก่ ลักษณะความเป็นอยู่แบบเครือญาติกันทั้งหมู่บ้าน ซึ่งก่อให้เกิดความรักใคร่ปรองดองทุกครอบครัวมีอาชีพและมีรายได้ที่เฉลี่ยครอบครัวได้อย่างพอเพียงโดยไม่มีการ

อพยพย้ายถิ่นไปทำงานที่อื่นทำให้เกิดความอบอุ่นและความสุขภายในครอบครัว ประกอบกับผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้นำมีความเสียสละ มีคุณธรรมและมีความยุติธรรมเป็นที่เคารพรักของชาวบ้าน ปัจจุบันด้านลบ ที่ขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านคลองยาง ได้แก่ หนี้สินเดิมของชาวบ้านก่อนที่จะมีกองทุนเงินล้านเข้ามา เช่น หนี้ธนาคารเพื่อการเกษตรและ สหกรณ์ (ธกส.) และหนี้นายทุนนอกระบบ โดยเฉพาะหนี้สินเดิมของสมาชิกผู้กู้เงินกองทุน เกิดการสร้างองค์กรเครือข่ายเชื่อมโยงการเรียนรู้ ระหว่างกองทุนหมู่บ้านคลองยาง และกองทุนหมู่บ้านอื่น ๆ ในตำบลหนองสาหร่าย โดยมีคณะกรรมการระดับอำเภอ และบัณฑิตตำบลหนองสาหร่าย ร่วมกันจัดเวทีระดับตำบลเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และการแก้ปัญหาาร่วมกันของตัวแทน ชาวบ้านในตำบลหนองสาหร่ายและตัวแทนคณะกรรมการกองทุนแต่ละหมู่บ้าน ตัวชี้วัดความ เข้มแข็งของประชาชนในหมู่บ้านคลองยาง มาจากความซื่อสัตย์ต่อตนเองไม่มีการคดโกงกันภายในหมู่บ้าน โดยเฉพาะเรื่องการชำระหนี้ การที่ประชาชนในหมู่บ้านมีงานทำ มีรายได้ทุกครอบครัวทำให้สัถยภาพด้านฐานะการเงินของชาวบ้าน มีความมั่นคง การมีความเป็นอยู่แบบเครือข่ายทำให้เกิดความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน โดยเฉพาะการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสภายในหมู่บ้านก่อให้เกิดความสามัคคีซึ่งเป็นผลให้กองทุนหมู่บ้านมีความเข้มแข็งและยั่งยืน ผลกระทบโดยตรง สมาชิกผู้กู้เงินไปสามารถลงทุนประกอบอาชีพมีรายได้เพิ่มขึ้นในครอบครัว ทำให้เกิดการจ้างงานขึ้นในหมู่บ้านสมาชิกสามารถปลดเปลื้องหนี้สินได้หมด โดยเฉพาะหนี้สินเงินกู้นอกระบบผลประโยชน์จากกองทุนไว้ให้สมาชิกผู้กู้ต่อไปในอนาคต ผลกระทบโดยอ้อม มีเงินหมุนเวียนภายในหมู่บ้านเกิดการซื้อขายแลกเปลี่ยนอุดหนุนเกื้อกูลกันก่อให้เกิดความผาสุกในทุกครอบครัว ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศอีกระดับหนึ่ง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

สาขาเทคโนโลยีการจัดการ
ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อนักศึกษา.....*ศิริพร กอ*.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*ศิริพร กอ*.....
ลายมือชื่ออาจารย์ร่วมที่ปรึกษา.....*ศิริพร กอ*.....